

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַקִּים אוֹתָהּ וְעָשָׂה כַּמָּה נְסִים כְּדִי לְהַקִּימָהּ, וּבְגִלוֹת כָּבֵל הוּא לֹא הַקִּים אוֹתָהּ, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא עָשָׂה לָהֶם נְסִים, שְׁגָרָם הַחֲטָא, אֲלֹא הִיא קָמָה. וְעַל בְּנֵי הַגּוֹלָה כְּאוֹתָם שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם פְּדוּת, וְלֹא הֵיטָה תְּשׁוּבָתוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם, מִשּׁוּם שְׁגָרָם אוֹתוֹ הַחֲטָא, שֶׁהֵם נְשִׁים נְכָרִיּוֹת.

וְכֵן לֹא הַקִּים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וְלֹא עָשָׂה לָהֶם נְסִים וּגְבוּרֹת בְּאוֹתוֹ זְמַן כְּרֵאֲוִי. אֲבָל לְעֵתִיד לְבֹא, לֹא תוֹסִיף קוּם כְּתוּב. לֹא תוֹסִיף קוּם מִעַצְמָה, אֲלֹא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִקִּים אוֹתָהּ, שֶׁכְּתוּב אֲקִים אֶת סִכַּת דְּוִיד הַנּוֹפֵלֶת. וְכְתוּב (ירמיה ל) וְאֶת דְּוִיד מִלְכָּם אֲשֶׁר אֲקִים לָהֶם. וּמִשּׁוּם כֶּף כְּתוּב כָּאן, וַיִּקֶּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. וַיִּקֶּם מֹשֶׁה וְגו'.

בֹּא וּרְאֵה, כִּשְׁמֹשֶׁה הַקִּים אֶת הַמִּשְׁכָּן, הוֹקֵם מִשְׁכָּן אַחֵר עִמּוֹ, וְהַמִּשְׁכָּן הָעֲלִיּוֹן הַקִּים (כַּבֵּד) וְסֻעַד הַכֹּל, מִשּׁוּם שֶׁהַמִּשְׁכָּן הָעֲלִיּוֹן נִסְתָּר וְגִנּוּזוֹ הוּא לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וּמִשְׁכָּן אַחֵר הוֹקֵם עַל הַמִּשְׁכָּן לְמַטָּה וְעוֹמֵד עָלָיו (עִמּוֹ, וְהַמִּשְׁכָּן הָעֲלִיּוֹן הַהוּא שְׁנִסְתָּר וְגִנּוּזוֹ לְמַעְלָה לְמַעְלָה, הַקִּים וְסֻעַד הַכֹּל. וְהַמִּשְׁכָּן הַאֲחֵר הַהוּא הוֹקֵם עַל יְדֵי הַמִּשְׁכָּן שֶׁלְמַטָּה עוֹמֵד עָלָיו) כְּכֹחוֹ שֶׁל אוֹתוֹ מִשְׁכָּן הָעֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל. וְכִמּוֹ שֶׁהוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן שֶׁלְמַטָּה עַל יְדֵי מֹשֶׁה, אֵיךְ כֶּף לְמַעְלָה עַל יְדֵי אוֹתוֹ שְׁפָנָה מֹשֶׁה (דְּרָגָה שֶׁל מֹשֶׁה). מִנִּין לָנוּ? שֶׁכְּתוּב וַיִּקֶּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. אֶת דְּוִקָא, לְהִרְאוֹת שְׁשֻׁנֵי הַמִּשְׁכָּנוֹת נִתְקַנּוּ (דְּוִקָמוּ) כְּסוּד שֶׁל מֹשֶׁה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְכִי וַיִּקֶּם מֹשֶׁה? הָרִי הַכֹּל טָרָם הַתְּתַקֵּן, וְקִימָה אֵינָה אֲלֹא כְּשֶׁהַכֹּל נִשְׁלַם וְנִכְנָס

בְּרִיךְ הוּא אוֹקִים לָהּ, וְעֵבֵד כַּמָּה נְסִין, בְּגִין לְאַקְמָא לָהּ, וּבְגִלוֹתָא דְּכָבֵל הוּא לֹא אוֹקִים לָהּ, בְּגִין דְּלֹא עֵבֵד לֹון נְסִים, דְּגָרִים חוּבָה, אֲלֹא הִיא קָמַת. וְסִלְיָהּ בְּנֵי גוֹלָה, כְּאֵינּוֹן דְּלֹא הָיָה לֹון פְּרוּקָא, וְלֹא הָיָה תִּיאוּבְתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵיהֶוּ, בְּגִין דְּגָרָם הַהוּא חוּבָא, (דף ר"מ ע"א) דְּאֵינּוֹן נְשִׁים נְכָרִיּוֹת.

וְעַל דָּא, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא אוֹקִים לָהּ לְכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עֵבֵד לָהּ נְסִין וּגְבוּרָאן בְּהַהוּא זְמַנָּא פְּדָקָא יְאוֹת. אֲבָל לְזְמַנָּא דְּאַתִּי, לֹא תוֹסִיף קוּם כְּתִיב, לֹא תוֹסִיף, קוּם מִגְרָמָה, אֲלֹא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא יוֹקִים לָהּ, דְּכְתִיב אֲקִים אֶת סִכַּת דְּוִיד הַנּוֹפֵלֶת. וְכְתִיב (ירמיה ל) וְאֶת דְּוִיד מִלְכָּם אֲשֶׁר אֲקִים לָהֶם. וּבְגִין כֶּף כְּתִיב הַכָּא, וַיִּקֶּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. וַיִּקֶּם מֹשֶׁה וְגו'.

תָּא חֲזִי, כִּד אוֹקִים לִיה מֹשֶׁה לְמִשְׁכָּנָא, אֶתְקָם מִשְׁכָּנָא אַחְרָא עִמִּיה. וּמִשְׁכָּנָא עֲלָאָה, אוֹקִים (נ"א אוֹקִיר) וְסֻעִיד כְּלָא, בְּגִין דְּמִשְׁכָּנָא עֲלָאָה, סְתִים וְגִנּוּזֵי אִיהוּ לְעִילָא לְעִילָא. וּמִשְׁכָּנָא אַחְרָא אֶתְקָם עַל מִשְׁכָּנָא דְּלִתְתָּא וְקִימָא עֲלִיהּ, (ס"א עִמִּיה. וּמִשְׁכָּנָא עֲלָאָה הַהוּא דְּסְתִים וְגִנּוּזֵי לְעִילָא לְעִילָא אוֹקִים וְסֻעִיד כְּלָא. וּמִשְׁכָּנָא אַחְרָא הַהוּא אֶתְקָם עַל יְדָא דְּמִשְׁכָּנָא דְּלִתְתָּא קִימָא עֲלִיהּ) בְּחִילָא דְּהַהוּא מִשְׁכָּנָא עֲלָאָה עַל כְּלָא. וּכְמָה דְּאֶתְקָם מִשְׁכָּנָא דְּלִתְתָּא עַל יְדָא דְּמֹשֶׁה, אוּף הַכִּי לְעִילָא, עַל יְדֵי דְּהַהוּא דְּבִנֵי דְּמֹשֶׁה (נ"א דְּרָגָא דְּמֹשֶׁה). מְנַלְן. דְּכְתִיב, וַיִּקֶּם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן. אֶת דְּיִיקָא, לְאֶתְחַזָּאָה דְּתִרֵי מִשְׁכָּנִין בְּרִזָּא דְּמֹשֶׁה אֶתְקַנּוּ (נ"א אֶתְקַמּוּ).

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְכִי וַיִּקֶּם מֹשֶׁה, וְהָא כְּלָא עַד לָא אֶתְתַּקֵּן, וְקִימָה לָאוּ אִיהוּ אֲלֹא כִּד

אֶשְׁתַּלִּים כְּלָא, וְעַל שְׁיִיפָא כְּשִׁיפִיה, מָאי וַיִּקֶּם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּתַלְתַּי

איכר באיברו. מה זה ויקם? אמר רבי יצחק, בשלשה צדדים הקים משה את המשכן. מה כתוב? ויקם משה את המשכן, ויתן את אדניו, וישם את קרשיו. בשלשת הצדדים הללו הקים משה את המשכן, ובשלשת הצדדים הללו התעלה המשכן ונכנע הצד האחר. ולכך, כשמשה הקים את הצד הזה, נכנע הצד האחר. משום כך משה הקימו ולא אחר. בא וראה, כתוב ויתן את אדניו. באותה שעה הזדעזע סמא"ל ממקומו, וארבעים מרכבות שעמו, וכרח ארבע מאות פרסאות לתוף סתר נקב העפר. הכניס משה אותם העמודים, והתחזק הצד הזה, ואז אותם העמודים של הצד האחר נפלו והתרפו.

פתח ואמר, ביום ההוא אקים את ספת דויד הנופלת וגו'. מה זה ביום ההוא? ביום שהקדוש ברוך הוא יעשה דין בעולם ויפקד על רשעי העולם כמעשיהם. שהרי אין קימה לכנסת ישראל מן העפר בעוד שאותם רשעי ישראל יעמדו בעולם. מה כתוב למעלה? (עמוס ט) בחרב ימותו כל חטאי עמי האמרים לא תגיש ותקדים בעדנו הרעה. מה כתוב אחריו? ביום ההוא אקים את ספת דויד הנופלת וגו'.

בפסוק הזה יש להתבונן. את פרציהן?! את פרצה הנה צריך להיות. והרסתיו?! והריסותיה הנה צריך להיות. אלא וגדרתי את פרציהן, ממי? מאותם הרשעים, שכתוב בחרב ימותו כל חטאי עמי, שהרי אז יעשו פרצות בישראל. ועל זה, וגדרתי את פרציהן והרסתיו אקים. והרסתיו, של מי? הריסותיו של ספת דוד.

משום ששמתחזקת מלכות הרשעה בעולם, אז נרפית המלכות הקדושה הזו, וסכת

סטרין אוקים משה ית משפנא, מה כתיב ויקם משה את המשכן, ויתן את אדניו, וישם את קרשיו. בהני תלת סטרי, אוקים משה ית משפנא. ובהני תלת סטרי, אסתלק משפנא. ואתפפייא סטרא אחרא. ועל דא, פד אוקים משה להאי סטרא, אתפפייא סטרא אחרא. בגין כך משה אוקים ליה ולא אחרא.

תא חזי, פתיב ויתן את אדניו, בההיא שענתא אזדעזע סמא"ל מאתריה, וארבעין רתיכין דעמיה, וערק ארבע מאה פרסי, גו טסירו דנוקבא דעפרא. אעיל משה אינון סמכין, ואתקייף סטרא דא, פדין אינון סמכין דסטרא אחרא, נפלו ואתרפו.

פתח ואמר, ביום ההוא אקים את ספת דויד הנופלת וגו', מאי ביום ההוא. ביומא דקודשא בריה הוא יעביד דינא בעלמא, ויפקוד על חייבי עלמא פעובדיהון. דהא לית קימה לכנסת ישראל מעפרא, בעוד דאינון חייבין דישראל יקומון בעלמא. מה כתיב לעילא, (עמוס ט) בחרב ימותו כל חטאי עמי האמרים לא תגיש ותקדים בעדנו הרעה. מה כתוב בתריה, ביום ההוא אקים את ספת דוד הנופלת וגו'.

האי קרא אית לאסתפלא ביה, (עמוס ט) את פרציהן, את פרצה מיבעי ליה. והריסתיו, והריסותיה מיבעי ליה. אלא וגדרתי את פרציהן ממאן, מאינון חייבין, דכתיב בחרב ימותו כל חטאי עמי, דהא כדין יתעביד פרצן בישראל, ועל דא וגדרתי את פרציהן. והריסתיו אקים, הריסתיו דמאן, הריסתיו דסופת דוד. (מאן פדוד) בגין, דכד אתקף מלכו חייבא בעלמא, פדין האי מלכו